

**VÝROČNÁ SPRÁVA
SÚKROMNEJ ZÁKLADNEJ
ŠKOLY WALDORFSKEJ
ZA ROK
2016/2017**

Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2016/2017

Podľa vyhlášky Ministerstva Školstva SR 9/2006 Z.z.

§ 2. ods. 1 a

ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov: **Súkromná základná škola waldorfská**

Adresa: Vihorlatská 10, 831 04 Bratislava

IČO: 36069833

DIČ: 2021593717

IBAN: SK0383300000002400055034

BIC: FIOZSKBAXXX

Dátum zaradenia do siete škôl: 1. 9. 2001

Telefónne číslo: 02 / 20 28 30 20

E-mail: ba@iwaldorf.sk

VEDÚCI ZAMESTNANCI ŠKOLY

Riaditeľka : PaedDr. Slávka Šebová

ZRIAĐOVATEL:

Výchova k slobode, o. z.

Vihorlatská 10, 831 04 Bratislava

IČO: 36061042

Predseda: Mgr. Marián Czére

POČTY ŽIAKOV

Zoznam všetkých žiakov - 235

1.trieda - 26

2.trieda - 25

3.trieda - 29

4.trieda - 27

5.trieda - 30

6.trieda - 24

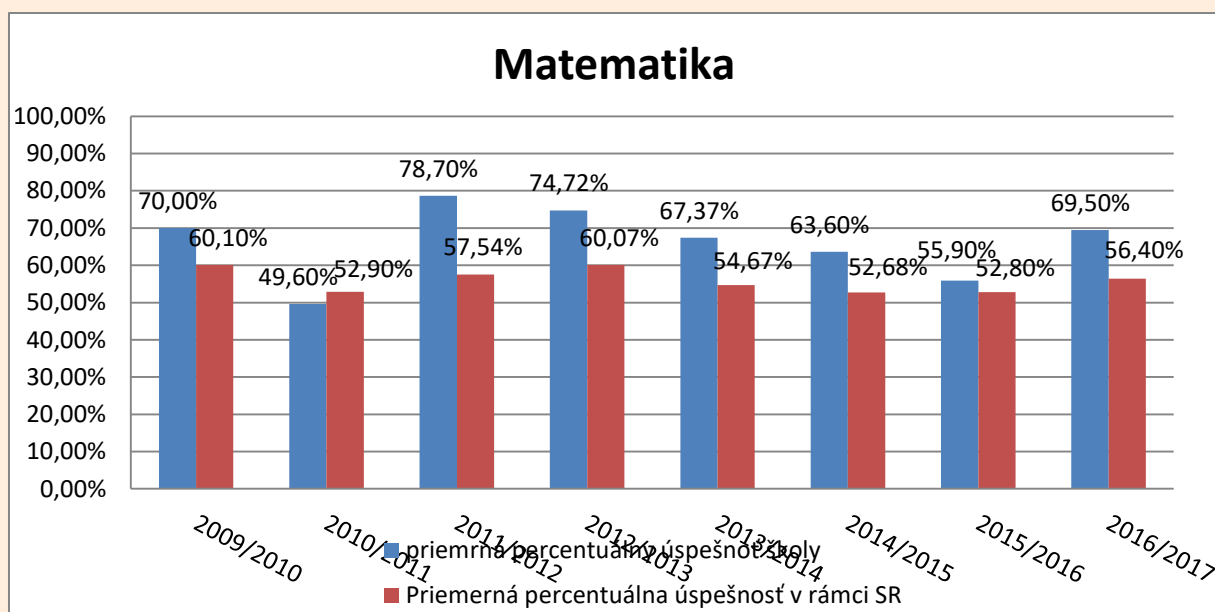
7.trieda - 25

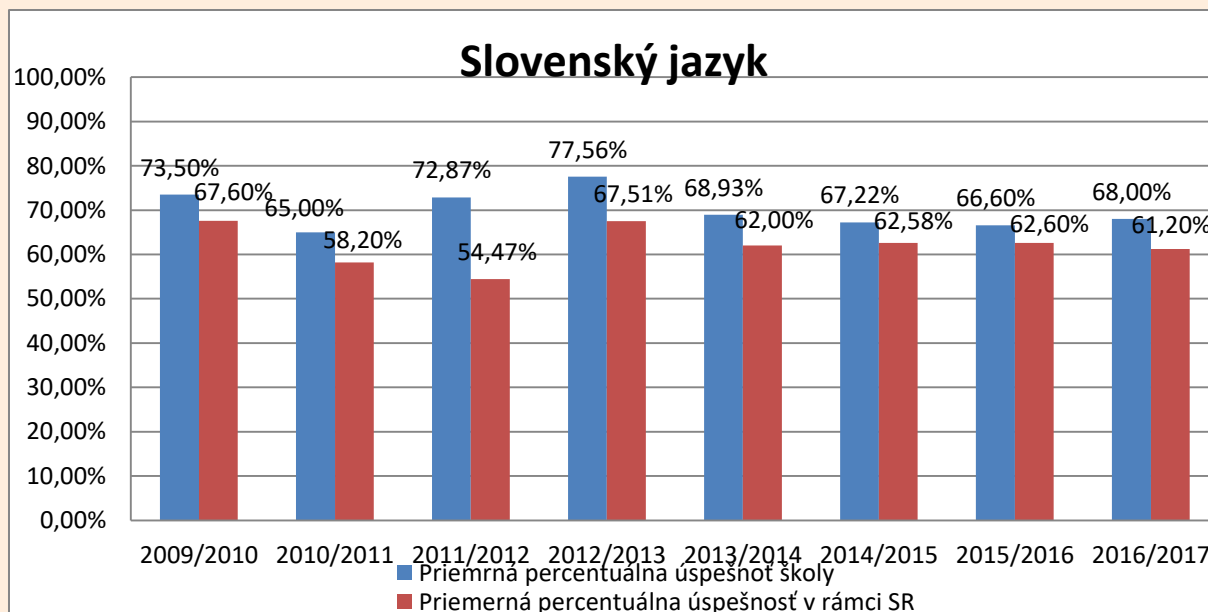
8.trieda - 21

9.trieda - 23

Špec. trieda - 5

ÚSPEŠNOSŤ V T9

ÚMIESTNENIE ABSOLVENTOV NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH

konzerv.Tolsteho
SUŠ scén.výtv.
Gymn. L. Sáru
Gymn. Tilgnerova
gymn. Vazov.
Evanjel.lýceum
Gymn. CS Lewisa
SUŠ anim.tvorby
SOŠ chemic.
ŠUV Vydru
Sukr.pdg.soc.akadem.
Waldorf. Lyceum Praha
gymn.Pezinok
SPŠ strojn.
gymn. Grossl.
Súkr.šport. SOŠ
SPŠ strojn.
gymn. Vazov.
Pdg a kult akademia
Obch.akadem. Trnava
Gymn. Pankuchova, európske štúdia

ZÁHRADA

Prvá zastávka Túlavého autobusu bola **vo Waldorfskej škole v Bratislave** a okrem prírodne dizajnovanej záhrady s jazierkom, vyvýšenými záhonmi a hlineným

domčekom sme mali možnosť vidieť, ako sa deti v záhrade učia používať zlomky na hodine matematiky.

O INTEGRÁCIÍ

Miroslava Heribanová, špeciálna pedagogička

Integrácia detí so špeciálnymi potrebami oslávila v tomto roku v našej škole svoje 10-te narodeniny. Počas oblúka jednej dekády sa mnohé zmenilo, odhodlanie pomôcť deťom prekonať prekážky a zaradiť sa do prúdu výučby zostáva však nezmenené.

Staro starostlivosť o deti s prevažne poruchami učenia bola v rukách špeciálneho pedagóga, asistentov a triednych učiteľov. Pribudol nám nový priestor, preto individuálna práca s deťmi mohla mať stabilnejší ráz.

V integrácii, začlenení do bežnej triedy boli vzdelávaní 22 žiaci. Ich rozvrh pravidelných stimulácií bol na týždennej báze – 1 až 2x do týždňa. Stretnutia pozostávali prevažne z cvičení, úloh a hier zameraných na nápravu špecifických ťažkostí a pomoc pri porozumení preberanému učivu.

Prostredníctvom pravidelných asistencií v triede počas epoch sme mohli udržiavať zámer – venovať sa aktuálnym otázkam so žiakmi tak, aby mohli rozvíjať schopnosti, ktoré aktuálne v triede potrebovali. V mnohých prípadoch bolo vidno ako táto práca prináša svoj efekt a deti sa začleňujú do prúdu diania.

V špeciálnej triede sa učilo tohto roku 7 detí. Po prijatí nového prváčika nastalo veľmi ťažké obdobie. Nebolo jednoduché začleniť ho do kolektívu a zaistiť stabilnú a zmysluplnú asistenciu.

Na začiatku roka sme na základe vyšetrení z poradne preradovali jednu žiačku do bežnej triedy, čo celkovo považujeme za veľký úspech. Za pomoci čiastočnej asistencie sa jej podarilo celkom dobre sa zaradiť medzi spolužiakov a vo väčšine predmetov zažíva úspech. Ak sa nám v budúcom roku podarí zabezpečiť pre ňu asistenciu v plnom rozsahu, veríme, že bude zvládať aj výzvy vyšších ročníkov v primeranej úrovni.

Jedna žiačka špeciálnej triedy týmto rokom ukončila školskú dochádzku a na konci roka sa do triedy prihlásilo nové dievčatko, takže počet žiakov zostane na budúci rok nezmenený.

Zo vzdelávaní sme v tomto roku absolvovali v rámci programu Erasmus návštevu zariadenia špeciálnej starostlivosti, ktoré pracuje metódou Snoezelen. Verím, že by tento kontakt mohol byť pre našu školu cenný do budúcnosti, ak by sme našli prostriedky na vytvorenie Snoezelen miestnosti pre našich integrovaných žiakov. Tým by starostlivosť o nich mohla získať na kvalite, pretože by sme vedeli osloviť viac ich zmyslov a tým urobiť ich učenie omnoho intenzívnejším.

Ešte jedno zaujímavé školenie sme navštívili viacerí učitelia z našej školy, ktoré dúfame, bude mať efekt do budúceho roka– Seminár v empatii a komunikácii na rozvíjanie učiteľských schopností v oblasti socializácie, klímy triedy a individuálneho osobného rozvoja žiakov. Dúfame, že tento seminár sa nám podarí priniesť do našej školy pre všetkých pedagógov a pozitívne ovplyvní schopnosti učiteľov efektívne vychádzať v ústrety sociálno-emocionálnym potrebám žiakov.

HOSPODÁRENIE

Finančný rozpočet na šk. rok 2016/2017 bol navrhnutý a schválený s nasledujúcimi cieľmi:

- prevádzka školy a mzdy majú byť realizované vo vyrovnanom rozpočte, t.j. tieto náklady budú pokryté príjmami, pričom mzdový fond sa navyšuje o 24 000 €
- obnova, rozvoj a investície majú byť realizované s prebytkom 20 000€, pričom na obnovu a rozvoj má byť preinvestovaných 30 000 €

Finančná rada na svojom stretnutí dňa 20.11. a 4.11. 2017 skonštatovala:

1. Hospodárenie v šk. roku 2016/2017 bolo realizované v zmysle uvedených cieľov. Celkový hospodársky výsledok bol ku koncu šk. roku vo výške 9 575 €.
2. Pre školský rok 2017/2018 rozhodla Finančná rada v súčinnosti s novým koordinátorom školy o zmene vedenia účtovníctva tak, aby boli samostatne účtované a rozlíšiteľné náklady na obnovu, rozvoj a investície.
3. Na základe analýzy hospodárenia v šk. roku 2016/2017 bude v mesiaci december 2017 prehodnotený a aktualizovaný rozpočet na šk. rok 2017/2018
4. Finančná rada skonštatovala, že škola je finančne stabilná.

PRÍJMY	858 102 €	
Príspevky rodičov	356 122 €	41,5%
Dotácie – príjmy z verejných zdrojov	480 657 €	56,0%
Ostatné	21 323 €	2,5%
NÁKLADY	848 527 €	

Mzdy	605 217 €	71,3%
Spotreba materiálu	68 244 €	8,0%
Spotreba energie	24 123 €	2,8%
Opravy a údržba	29 274 €	3,4%
Cestovné	3 007 €	0,4%
Reprezentačné	1 925 €	0,2%
Ostatné služby	108 690 €	12,8%
Dane a poplatky	1 312 €	0,2%
Poistenie	1 420 €	0,2%
Odpisy dlhodobého majetku	2 604 €	0,3%
Ostatné výdavky	511 €	0,1%
Členské príspevky	2 200 €	0,3%
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK	9 575 €	

AKO SA NÁM DARILO V DRUHEJ TRIEDE

Triedna učiteľka: Slávka Šebová

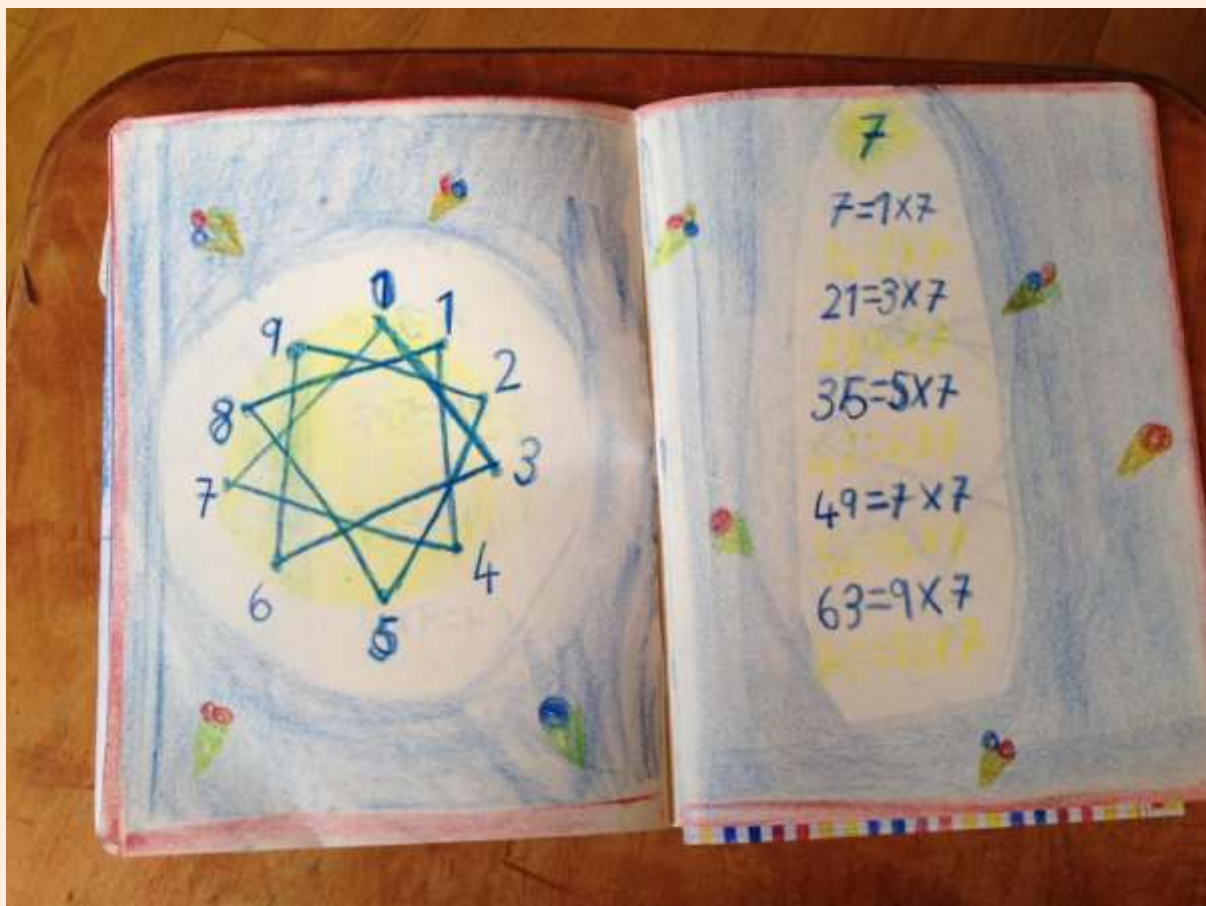
Po prvých školských prázdninách zasadli druháci do lavíc plní očakávaní, čo ich v novom školskom roku čaká. Veru, nebolo toho málo. Pozrite sa.

Príbehovou látkou boli bájky a legendy o svätých. Spoločne sme v nich hľadali ponaučenia. Príbehy sme nielen počúvali, ale aj kreslili a hrali. Najviac nás bavili divadelné scény.

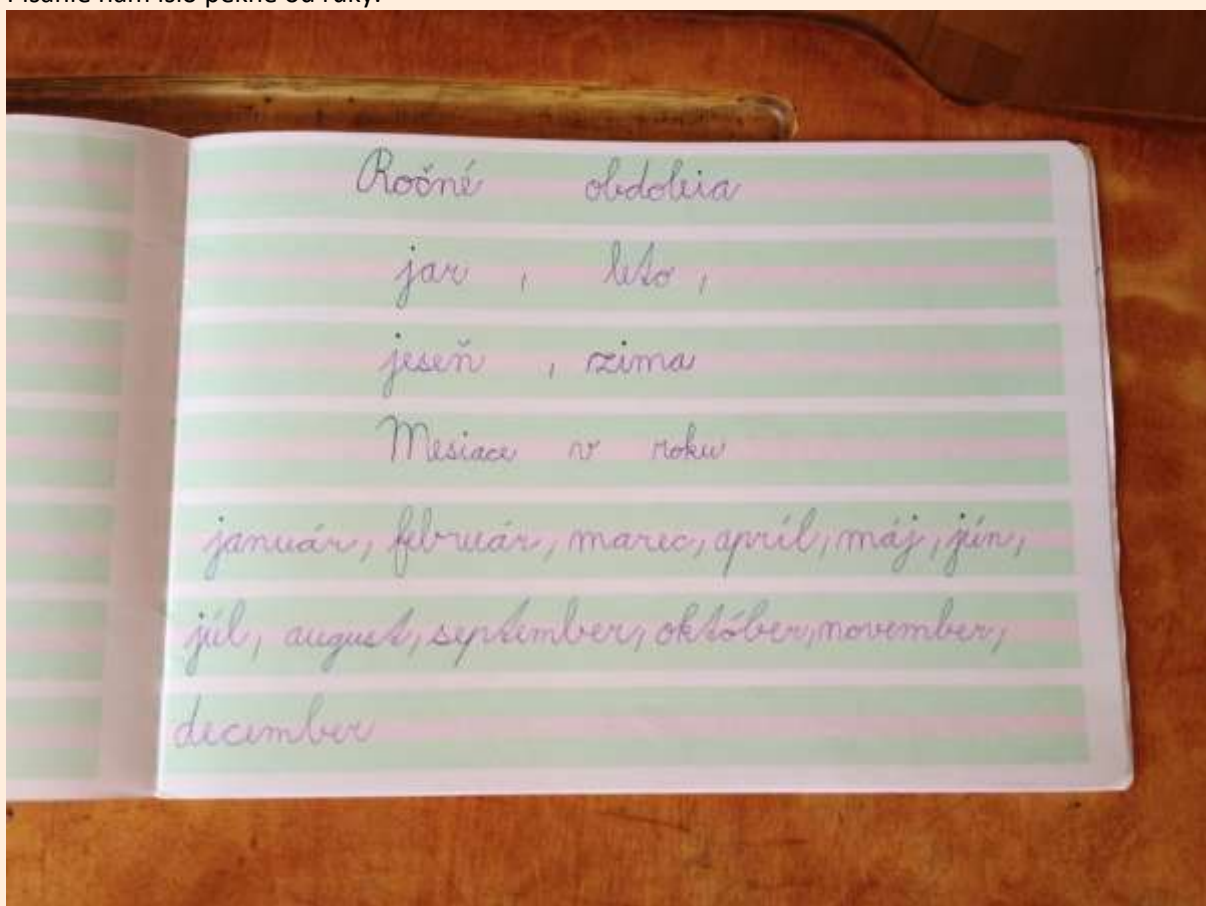

Popritom sme veľa počítali – všetko, čo sa len spočítať dalo. Učili sme sa násobkové rady a zisťovali, čo všetko sa dá s pomocou čísel vykúziť. Tie matematické tajomstvá sú jednoducho úžasné.

Písanie nám išlo pekne od ruky.

Aby sme len stále nepracovali, občas sme sa rozveselili vtipmi a zábavnými zážitkami.

Naše ruky nielen počítali a písali, ale aj štrikovali. Uštrikovali sme si zajačikov, myšky, taštičky i kapsičku na pastelky.

V decembri sme od rodičov dostali krásny predvianočný darček. Naše vlastné čítanky vyrobené, napísané a nakreslené rodičmi, prípadne aj starými rodičmi a súrodencami. To bolo prekvapenie.

A, o pár mesiacov na to, nás od rodičov čakali nové peračníky.

Počas roka sme sledovali z okna čerešňu, videli sme ju v každom ročnom období, hneď sa nám o kolobehu roka hovorilo ľahšie. Zbierali a odšťavovali sme si jabĺčka. Naklúčovali mungo fazuľky a v zime varili lipový čaj.

Ku dňu zeme sme navštívili Vodárenské múzeum - Sihoť. Tu nám ukázali viaceré zaujímavé pokusy s vodou a dokonca sme prešli tunelom popod Karloveské rameno.

Počas jarnej brigády sme si pripravili, vysadili a vysiali našu mini hriadku s reďkovkami, paradajkami, kalerábom, šalátom i rukolou.

Radi sme tvorili z papiera. Ku dňu matiek sme pre maminky poskladali papierové srdiečka. Boli to také malé hlavolamy, ako to správne vystrihnúť a zložiť, aby nám vzniklo srdiečko. Nakoniec sa nám to podarilo.

Na jar sme sa vybrali do ZOO pozrieť zvieratká. Videli sme nielen tie z bájok. Najviac nás zaujali surikaty.

Na prelome mája – júna sme sa vybrali do Školy v prírode do Modry Harmónie. Prostredie nám bolo známe, nakoľko sme tu boli aj minulý rok. Okrem mnohých hier sme vyrezávali z dreva, pletli náramky priateľstva, šili obaly na nožnice, čítali z knihy Myšacia polievka, stavali domčeky pre škriatkov, absolvovali sme niekoľko prechádzok a túr, nočný pochod a samozrejme, hľadali sme ukrytý poklad. Po dosť dlhom pátraní sme ho nakoniec aj našli.

Školský rok sme si osladili výletom do „jahodárne“. Aj napriek tomu, že nás trochu zastihla búrka, sme si jahody naplno vychutnali. Boli sladučky a voňavé.

Počas našich školských dní sme sa trávili veľa času spolu, pri hrách a aktivitách v klube, či v triede. Maľovali sme s Davidom Newbattom zo Škótska, keď bol u nás na návšteve. Vypočuli sme si krátke harfové vystúpenie pani pochádzajúcej z Grécka. Pracovali sme na projekte jednej holandskej študentky architektúry. Vystupovali sme na besiedkach, predávali vlastné výrobky na bazároch. Pripravili sme pre rodičov dve triedne besiedky, kde sme ich zapojili do hovorenia jazykolamov aj do eurytmie. Mali sme naozaj zaujímavý rok.

Už sme zvedaví, čo nás čaká v tom ďalšom. 🖥

TRETIA TRIEDA

Triedna učiteľka: Dáša Czéreová

Tretiaci počas tohto roka pracovali nielen hlavou, ale veľakrát sa zapotili pri manuálnej práci, napríklad pri práci na poli a zároveň si poodnášali veľa zážitkov.

Na začiatku školského roka deti tradične zasiali zrnko a uskutočnili všetky práce okolo neho, teda orali, rýľovali, udupávali, hrabali, vymeriavali políčko a nakoniec zasiali zrnko. V lete, keď obilie dozrelo, ho spolu s rodičmi prišli pokosiť a následne vylátiť.

V priebehu roka žiaci pravidelne každý mesiac navštevovali knižnicu, kde sa radi nechávali unášať fantáziou a snami v knižkách. Vždy sa niekoľko detí prihlási aj oficiálne do knižnice a potom aj samostatne radi chodia vymieňať svoje čitateľské poklady.

V zimných mesiacoch sme boli na klzisku a radi sme naše nohy potrénovali na ľade a ponaháňali sa do sýtosti.

Na konci školského roka sme absolvovali školu v prírode na našom známom mieste v skanzene Pribylina, kde si deti zažili tradičné remeslá ako sú: kováčstvo, tkanie, rezbárstvo, hrnčiarstvo, filcovanie s ovčou vlnou, varenie a pečenie.

TRETIACI BUNKRUJÚ

Na začiatku školského roka sme v triede zažili veľkú zmenu, keď triedna učiteľka Ivana Bartovičová odišla na ročný oddych a jej miesto zaujala Dáša Czéreová. Pomaly sa menilo aj naladenie triedy, zo sangvinického Dáša vpečatovala svoj temperament flegmatický. Už o rok staršie deti a pokojnejšie vedenie hlbšie vnáralo do práce a tento pokojnejší duch sa prenášal aj do klubového časoprostredia.

Čarovný jesenný čas sme strávili najčastejšie na dvore, kde sme si užívali počasie. Dievčatá aj chlapci sa pustili do stavby svojho bunkra, ktorý postupne zväčšovali a zveľaďovali. Veľmi často sme si pochutnávali aj na jablkových dobrotách, ktoré dozrievali na stromoch. Prírodniny sme využívali aj umeleckým spôsobom: z listov sme lepili krásne mandaly, zvieratká, pávy, vyrábali sme gaštanové zvieratká. Koncom týždňa sme dvor aj upratovali: zbierali smeti a konáre. Tie sme potom pálil a mali sme opekačku. Deti stále spomínali svoju milovanú triednu Ivanku, ktorá občas aj chodila za nimi do klubu. Počas nepriaznivého počasia, sme si často čítali aj z knižky, ktorú nám Ivanka darovala.

Z jesene sme splavne preniesli do zimy. Prišiel advent a my sme si v triede začali pripravovať na vianočný čas prípravou výrobkov na vianočný bazár. Pracovité deti toho vyrobili viac ako sa na stôl zmestilo: tkané koberčeky, háčkované čapice,

snehuliačikov, šperky a iné. Zima nás obdarovala aj snehom, z ktorého sme tiež umelecky vyčarili niekoľko pekných snežných sôch. Sneh sa premenil j na hradby spoza, ktorých sa deti napádali a guľovali. Aj v zime bol bunker vylepšovaný. Deťom sa podarilo nalámať niekoľko veľkých ľadových kusov, ktoré upevnili do snežnej bočnej steny. Tešili sa, keď im cez neho presvitali slnečné lúče. Kdesi pri kontajneroch našli aj vyhodенý stromček, ktorý ozdobili a dali si ho do bunkru. Prišli Fašiangy a po nich Veľká noc. Ako tretiaci sme mali na starosť pripraviť slávnosť Pálenie Moreny pri Malom Dunaji. Začali sme opakovať repertoár pesničiek a vyrobili sme aj Morenu, pričom sme sa dobre zabávali. Nastupujúca jar nám vlievala radosť a sily do žíl. Pobyt na dvore sa predlžoval a deti zahájili jarne upratovanie v bunkri. Dievčatá aj chlapci, spolu a nadšene zametali, prestavovali, vyhadzovali nepotrebné veci. Chlapci sa rozhodli, že si vykopú aj studňu a mali svoj zdroj vody. Jamu museli, nahnevaní a sklamaný zakopať, lebo hrozil úraz. Miesto toho na druhej strane bunkra zriadili malý cintorín pre zhytnuté zvieratka na pozemku. Dojemne starostlivo sa s dievčatami o ten kúsok pôdy starali. Prinášali kvety k hrobčekom nájdene na komposte.

Zelenajúca príroda rozkvitla kvety na stromoch a zo zeme sa vytlačili liečivky na bylinkovej špirále. Starali sme sa o kvietky a z nových lístkov sme si varili jemný čaj. Počas celého roka bolo badať, ako sa jednotlivé priateľstvá stmelujú, ako sa počet hádok zmenšuje a skôr prevládajú hry, kde sa miešajú chlapci s dievčatami. Pobyt v takomto klub ma naplňal hlbokým šťastím. Prehlboval sa zmysel pre humor, riešenie problémov s nadhľadom. Jedným z cieľov v klube bolo posilniť sebavedomie, kompetencie, zmysel pre spravodlivosť a súnalezitosť. To sa aj prejavilo, ako deti pomohli jednému spolužiakovi, keď ho jeden starší spolužiak začal trápiť a vysmievať sa. Tretiaci sa zhŕkli okolo neho a spoločnými silami ho začali chrániť. Sami z toho mali veľmi dobrý pocit a nadšene o tom dlho rozprávali medzi sebou a učiteľmi. To som považovala za veľký posun v ich vývoji.

Štvrtý ročník sme spoločne s deťmi a rodičmi otvorili splavom Malého Dunaja z Eliášoviec do Jelky, kde sme si boli obzrieť starý vodný mlyn. Po prázdninovej žatve nás už čakala velikánska kopa obilia, ktorú sme museli ďalej spracovať, aby sme mohli po ročnom čakaní upiecť chlebič náš každodenný. Práca bola celkom náročná, cepy ťažké, zrnká drobné, všetko dočista vyzbierať. No pri spoločnej práci všetko išlo od ruky. Aj sme si zaspievali, porozprávali, aj vetrik nám občas pomáhal pri ovievaní. S pečením medovo – solného chlebič nám prišli pomôcť dlhoroční priatelia školy Danica a Ivo Ondrušovci. Krásne sa vydaril, ďakujeme!

V matematike nás počas roka sprevádzali zlomky, všetko, čo sa dalo sme delili na rovnaké kusy, v počtoch sme pracovali s veľkými číslami, miliónmi! Na slovenskom jazyku nás zo severskej mytológie navštívili tri norny, ktoré nám ukázali čo je minulosť, prítomnosť a budúcnosť. V čítaní sme riadne pokročili, niektorí sa počas roka ani nezastavili, v ruksaku nosili jednu knižku za druhou. Na prírodovede sme spoznávali rôzne zvieratá, od sépie, slimáka, myšky,..., koňa. Zopár z nás prinieslo do školy svojich miláčikov: korytnačku, andulku, osmáka, slimáka. Popracovali sme

aj na svojom prvom školskom projekte o domácom miláčikovi. V máji sme cestovali vlakom cez celé Slovensko až na východ do Kopytovskej doliny, kde sme obdivovali jej krásy počas neľahkých túr s Ježkom Jožkom, našim 80-ročným sprievodcom (ockom p.uč. Gabiky Binderovej). Ako sa vyjadrila jedna naša spolužiačka: Ježko Jožko je mladý človek v starom tele. Ledva sme s ním držali krok! Aj napriek skromnému ubytovaniu je na čo spomínať. Aj na jaskyňu Zlá diera, v ktorej sme si s majiteľom „šéfom“ zaspievali „ Veš ty zajdu, i ja zajdu,...“. V júni sme spoznávali Bratislavu, hlavne Staré Mesto, jeho zopár uličiek poznáme už aj so zatvorenými očami.

Aj tento rok sme boli zruční v našich ručných prácach. Poniektorí sa síce pri krížikovej výšivke riadne zapotili, no napriek tomu stihli koncom roka aj prútený košík.

Od októbra nás na epochách sprevádzali tri ryžové loptičky ušité našimi rodičmi. Žonglovanie bolo zábavné, poniektorí skrotili aj tri loptičky, pokračujeme v piatom ročníku.

Ďalšie zaujímavé akcie počas roka: kreslenie s Davidom Newbatom, korčuľovanie v Avione, návšteva dvoch študentiek z Indonézie, karneval, návšteva Vodárenského múzea v Karlovej Vsi, Bratislavský hrad, a oveľa viac. Celý rok sme ukončili návštevou Malinova u spolužiačky Emky, kde sme strávili pekné spoločné chvíle: varenie zeleninovej polievky v kotlíku, ekohrou sme spoznávali morský svet, prechádzka pri Malom Dunaji, „hadicové kúpanie“ v záhrade, opekačka.

Tešíme sa na nové zážitky v piatom ročníku!

So štvrtákmi sme po, začiatku školského roka ,sme dlho nezaháľali a pustili sme sa do tvrdej driny. Po zožatí obilia z poľa a vysušení v horúčavách leta, sme potrebovali oddeliť zrníčka pšenice od slamy. Tak sme zobrali cepy a pustili sme sa do mlátenia. Práca to bola náročná, zdĺhavá a museli sme sa

naučiť trpezlivosti pri preberaní a triedení zrníček.

Napriek nepriazňam počasia sme odvedli veľký kus práce a vymlátili sme toľko zrna aby sme mali dosť na múku, z ktorej sme upiekli ten najchutnejší chlebič.

A ako je to už zvykom vo štvrtom ročníku, po jednej náročnej úlohe nasleduje ešte náročnejšia. A tou úlohou bolo, s nástupom zimy, pripraviť príjemné prostredie, pre malých i veľkých, pri horúcom čaji a občerstvení.

Čajovňa znie z vonka veľmi romanticky, ale pre nás to bolo náročná skúška plná zapierania sa, prekonávania svojich hraníc a učenia sa spolupráci. Stálo nás to veľa síl a sĺz, kým sa nám podarilo zohrať sa a zabehnúť sa vo všetkých úlohách, ktoré patria k čajovni. Umývanie riadu, varenie čajov,

zapekanie toustov, robenie limonád, obsluhovanie návštevníkov a počítanie peňazí, ktoré sme použili na krásne štvrtácke akvárium.

Ani sme sa nenazdali a zimné obdobie bolo preč. Deti sa tešili, že už nemusia toľko času tráviť vo vnútri, ako pri čajovni, nadšením sa rozliezli na zadný dvor. V altánku sme sa venovali krížovej výšivke, ktorá bola témou na ručných prácach a na dvore bolo plno práce s ktorou bolo treba pomôcť.

V poslednej – jarno-letnej časti roka sme chodievali veľa na výlety, aby sme spoznali mesto v ktorom žijeme. Snažili sme sa dostať na vysoké miesta, z kade je výhľad na Bratislavu, prešli sme kolibou a centrom mesta a naučili sme sa orientovať v uliciach nášho, pre štvrtákov veľkého, mesta.

Ku koncu školského roka sme sa tradične venovali záhrade a s chuťou a radosťou sme liezli po stromoch a oberali čerešne. Ich chuti neodolal nik z nás.

Napriek tomu, že sa už štvrtáci na konci školského roka tvárili ako „veľkáči“, posledný deň v klube sa deti vrhli do pieskoviska, so slovami, že si ho chcú posledný krát užiť, lebo už to nikdy nebude také ako pred tým.

PIATA TRIEDA

Triedny učiteľ: Slavomír Lichvár

Pre waldorfský učebný plán je charakteristické, že je pomerne prísne založený na vývojových fázach dieťaťa. Dieťa, ktoré vstupuje do 11. roku života, vstupuje zároveň do jedinečného obdobia, ktoré môžeme obrazne označiť ako zlatý rok detstva. Vývojová kríza 9. roku života už bezpečne pominula, a výzvy 12. roku sú ešte otázkou budúcnosti. Pohľad na dieťa ukazuje, že do jeho rysov vstupuje nevšedná harmónia. Fyziologicky dokonca na krátky čas dochádza k akejsi "zlatej miere" medzi dychom a pulzom, ktorá sa najviac za celý život priblíži pomeru 1:4. Pozorný pohľad nenecháva vychovávateľa na pochybách: Dieťa je vo svojej momentálnej konštitúcii obrazom gréckeho ideálu krásy.

Dynamika tohoto veku nápadne pripomína dynamiku gréckeho meandra. Meander je starogréckym umeleckým vyjadrením harmonického rytmu, v ktorom vchádzame postupne do vnútra formy a následne v rovnakej miere z nej vychádzame von. Pritom máme možnosť pozrieť sa na formu, na vec, z viacerých uhlov. Práve tak, ako pri geometrii, ktorou sme školský rok v septembri začali. Prostredníctvom variability tvarov si deti v predstave i nákresoch voľnou rukou pestovali vnútornú

pohyblivosť. Ved' o ktorom tvare môžeme povedať, že je ten pravý? Napríklad, o ktorom trojuholníku? Pravouhlom, rovnostrannom, rovnoramennom, rôznostrannom? A v ktorej jeho podobe? Malej, väčšej, najväčšej, vertikálnej, horizontálnej, pootočenej? Skutočnú povahu tvarov je možné uchopiť iba v pravidelnom cvičení predstavovania a kreslenia, pri ktorom dokážeme vidieť tvar v jeho podstate (u trojuholníka tri vrcholy a strany) i pri rôznych podobách zobrazenia (rôzne formy jednotlivého trojuholníka), pričom tieto formy by sme mali byť schopní vnímať súčasne. V tomto sme sa s deťmi cvičili na geometrii.

Pri vyučovaní piatakov by bolo metodickým hriechom nevyužiť harmonickú mieru starogréckeho hexametra. S týmto básnickým metrom sme pracovali prakticky celý školský rok. V starogréčtine sme recitovali o dvanástich činoch veľkého Herakla, ako aj úvodné verše Homérovej Odysey. Do slovenčiny prebásnené verše Odysey i Ílias zas prerývali rozprávania o trójskej vojne a strastiplných zážitkoch na Odyseovej plavbe do milovanej Itaky.

Čo ako zvláštne sú obrazy gréckych mýtov, ére starovakého Grécka predchádzali ešte omnoho záhadnejšie a vo svojej veľkoleposti dnes len ťažko pochopiteľné kultúry, kolísky ľudstva v rôznych odtieňoch ľudského vedomia: starý Egypt, stará Perzia a Praindia. Prostredníctvom praobrazov týchto kultúr sa piataci ocitli na prahu dejín počas svojej vôbec prvej epochy dejepisu na waldorfskej škole. O záujme, s ktorým k tejto epoche piataci pristupovali, svedčia veľmi svedomito vypracované kresby a zápisy v epochových zošitoch dejepisu.

Po prvý krát sa žiaci stretli aj so svetom rastlín, k štúdiu a pochopeniu ktorých je potrebné väčšie úsilie než tomu bolo v minulom školskom roku u zvierat. Vnímať vzťah medzi človekom a zvieratom je dobre prístupné už pre štvrtáka, no vnímanie vzťahu medzi človekom a rastlinou je podstatne náročnejšie. Vyžaduje si väčšiu koncentráciu, abstrakciu, ale i exaktnú fantáziu, ktorými už piataci disponujú v potrebnej miere.

Na geografii sme tento rok boli schopní pokročiť od orientácie v rodnom meste k orientácii v rodnej krajine a krajinách tejto krajine geograficky príbuzných. Multikultúrny historický, ale aj hospodársky aspekt Bratislavy nás viedol priamo k multikultúrnemu charakteru Slovenska minulosti i dneška. Všimli sme si, že Slovensko je z juhozápadnej strany nenápadne vymedzené Alpami, a že po oblúku

Karpát je možné prejsť početnými krajinami stredovýchodnej Európy, s ktorými je Slovensko späté geopoliticky, a ešte výraznejšie historicky: Česko, Poľsko, Ukrajina, Maďarsko až k Rumunsku, Bulharsku a Srbsku. Nie iné poznanie nám prináša rieka, ktorá preteká Bratislavou, a ktorú je možné veľmi oprávnene nazvať multikultúrnou. Stačí si uvedomiť, že miesto, kde sme s deťmi absolvovali niekoľko pozorovaní "živlu vody" vlastne nemá jednoznačný národný názov. Kedysi nazývané "Uhorská brána", nazývajú ho dnes Rakúšania "Hundsheimská brána" a Slováci "Devínska brána".

Práve na tomto mieste sme v úvode školského roka pozorovali meandrovité formy toku Dunaja. Išlo o pozorovanie za účelom vytvorenia remeselného obrazu tohto vodného živlu, ktoré vypracovali žiaci na hodinách prác s drevom. Celkom logicky sme nemohli ostať iba pri vode, ale uvedomili sme si širší charakter krajiny, takzvaného dunajského luhu, nad ktorý pozoruhodne vystupuje Devínska kobyla. V priebehu roka sme preto absolvovali výlet Devínskou kobyľou až ku Karlovmu vršku a v závere roka sme navštívili prírodovednú expozíciu v rakúskom mestečku Orth an der Donau, kde nás zaujali najmä živočíchy typické pre danú prírodnú oblasť.

S Rakúskom bola spätá ešte jedna významná udalosť – Olympiáda piatakov v Krajinnej škole Rudolfa Steinera Schönau an der Triesting. Tento ohromný zážitok v spoločenstve vyše 330 detí a 50 dospelých spojených v olympijskej myšlienke prekonávania samého seba sa vlastne ani nedá opísať. Nie div, že deti všetky disciplíny prežívali naplno, či už išlo o tréning alebo o ostrý pretek. Za zmienku stojí, že sme s deťmi časť cesty absolvovali na bicykloch. Deti si tým mohli hlbšie prežiť charakter predalpskej oblasti, ktorá geograficky susedí s dunajským luhom. Takže šlo vlastne o živý telocvik prepojený so živým zemepisom. Taký medzipredmetový vzťah v praxi na druhú.

V úvode bola spomenutá pohyblivosť, ktorá je vlastná tak piatakovi, ako aj starogréckemu poňatiu meandra. Tak ako starí Gréci, aj piataci majú schopnosť nazerať skutočnosti z viacerých uhlov pohľadu. Tento fakt našiel výraz v hlavnej téme piatackej slovenčiny, ktorou je skloňovanie podstatných mien. Keďže skloňovanie sa vyznačuje istou dynamikou, takzvanou ohybnosťou, ide o ideálny učebný obsah pre deti v tomto životnom období. S rovnakou duševnou kvalitou sme pracovali na hodinách matematiky. Tu sme sa vrátili k systematickému precvičovaniu početných operácií, ale predovšetkým k zlomkom, na ktoré sme sa pozerali z iných

uhlov pohľadu, než vo štvrtom ročníku. Napokon sme si ich ukázali aj v podobe desatinných čísel, čo je vlastne iba iná, abstrahovaná, podoba zlomku. Táto skutočnosť nachádza výraz v nemeckom pomenovaní desatinných čísel, keďže Nemci im nehovoria čísla, ale zlomky, t.j. desatinné zlomky.

Piataci si tak v tomto školskom roku zažili veľa dojmov a pojmov v takej podobe, ktorá je primeraná ich vývojovému štádiu. Rastúca schopnosť abstrakcie bola ešte veľmi významne živená fantáziou s vecným základom. Deti boli stále viac svedkami toho, že zodpovednosť za vyučovanie a jeho obsahy už nie je iba vecou dospelého, ale aj ich samých. A to nie iba v dobrom, ale aj v zlom. Boli častejšie a priamejšie než v minulých rokoch braní na zodpovednosť za svoje činy. Tento trend bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch, čo je na prahu 12. roku života, akejsi predpuberty, veľmi dôležité. Inak by totiž dieťa mohlo s prebúdajúcou abstrakciou a pocitovosťou ustrnúť v pohodlnom reakcionalizme.

Obrazová príloha:

ŠIESTA TRIEDA

Triedny učiteľ: Peter Polák

Piaty ročník sme šťastlivo preplávali a z vervou sme sa pustili do šiesteho, môjho druhého v úlohe triedneho učiteľa. Vedel som, že ako hlavná téma celého ročníka nás čaká nácvik cirkusu. Preto sme hneď od začiatku roka časť hodín telesnej výchovy venovali nácviku rôznych disciplín ako žonglovanie, jazda na jednokolke, saltá, pyramídy atď... Samotné vystúpenie však bolo ešte veľmi, veľmi ďaleko.

Vzhľadom na skutočnosť, že v septembri som mal ísť na týždeň s ôsmakmi na plachetnicu, tak ako prvú epochu som vybral slovenčinu, pretože som dúfal, že to bude najjednoduchšie na zastupovanie pre kolegov. V tomto veku sa začína prebúdzajú hlbší duševný život detí a vnútorne sa zaoberajú náročnejšími témami, preto sa v tomto ročníku zvyčajne pracuje s baladami. Vybral som krásnu Bottovu baladu Žltá ľalia, s ktorou sme vyše mesiaca pracovali a učili sa ju čo najlepšie predniesť. Vystupovali sme s ňou aj na Michaelskej slávnosti. V epoche sme sa zamerali hlavne na slovné druhy.

Nasledovnou epochou bol dejepis, zo starovekého Grécka sme sa presunuli do ďalšej rodiacej sa európskej kultúry, Starovekého Ríma. Porozprávali sme si o kráľovstve, republike, aj cisárstve. Dokonca sme sa pokúsili založiť aj triedny senát s tribúnmi a konzulmi, ktorý nám vydržal niekoľko mesiacov a umožnil deťom samostatnejšie riešiť rozličné problémy v triede.

V tomto mesiaci sme sa tiež zúčastnili návštevy pedagogicko-psychologického centra, kde sa skúmala klíma celej triedy.

V novembri sme sa prvý krát stretli s geometriou a rok sme dokončili epochou geografie, pričom sme podrobne precestovali celú Európu. Deti vypracovali projekty k väčšine štátov. V decembri sa navyše konala Vianočná besiedka, na ktorej sme ako trieda vystúpili s piesňami „Cum decore“ a „Aleluja“.

V januári nás čakala ďalšia premiéra v podobe 4 týždňov fyziky. Akustika, optika, termika, elektrina a magnetizmus boli témy, ktoré nám vytvorili možnosť naučiť sa presne pozorovať a z toho vyvodit' fyzikálnu zákonitosť.

Nasledovala druhá epocha dejepisu, od Rímskej ríše sme sa prehupli k stredoveku. Venovali sme sa rôznym témam a navyše sme mali možnosť zažiť úžasnú prednášku spojenú s ukázkami šermu, či obliekania od pána Kozu, zakladateľa historického šermu na Slovensku.

Nasledovala matematika v ktorej sme sa naučili počítat' priamu, aj nepriamu úmernosť, ale hlavne sme sa zaoberali finančnou ekonomikou, do hĺbky sme skúmali podstatu peňazí. Na veľkonočnej besiedke sme vystúpili s eurytmickým tancom.

Po matematike sme opäť mali slovenčinu, pokračovali sme v slovných druhoch, ale nezabudli sme ani na balady. V apríli sme taktiež mali víkend, počas ktorého si deti s pomocou rodičov mohli vyrobiť vlastný, stredoveký luk. S lukmi sme potom nacvičili výborné číslo na naše cirkusové vystúpenie, ktorého nácvik bol v tomto období už v plnom prúde. Pre cirkus sme vybrali názov Rubikus (podľa Rubikovej kocky) a usilovne sme pilovali všetky čísla. Okrem toho sme počas týždňa Zeme navštívili Vodárenské múzeum a riečny ostrov Sihoť, kde sme mohli vidieť, ako sa v Bratislave a jej okolí hospodári s vodou.

V polke mája prišlo konečne dlho očakávané cirkusové vystúpenie, teda vlastne tri vystúpenia. Vystupovali sme pre školu, rodičov a nakoniec aj pre klientov Integri. Ohlasy boli výborné a aj deťom sa cirkus páčil, aj keď spolupráca na rôznych číslach vytvárala priestor na rôzne sociálne trenice a nie vždy to bolo jednoduché.

Po tomto náročnom podujatí sme začali s biológiou, pokračovali sme v botanike a venovali sa hlavne kvitnúcim rastlinám.

Na prelome mája a júna sme vlakom odišli do ŠVP, konkrétne na chatu do Slovenského raja. Tam nám bolo vynikajúco, chodili sme na túry, videli sme Dobšinskú ľadovú jaskyňu, ale navštívili sme aj Spišský hrad a Levoču.

Poslednou epochou v júni bola opäť geografia, tento krát sme sa ale viac venovali klíme, prírodným krajinám Zeme, či dôležitým horninám ako žula, čadič a vápenec a nie regionálnej geografii. Posledný týždeň sme sa ešte stihli aj okúpať na Zlatých pieskoch.

SIEDMA TRIEDA

Triedny učiteľ: Martin Kabát

V siedmom ročníku bolo dôležité previesť mladého človeka celým morom poznania a aj napriek búrkam a revoltám na ceste, doraziť po ceste okolo sveta do domovského prístavu.

Posádka tohoročnej siedmej triedy bola pre triedneho učiteľa - kapitána Martina Kabáta a jeho 1. dôstojníka na palube Tatiany Maťovej ťažký oriešok. Obdobie vstupu do puberty je v literatúre popisované ako kompletný vnútorný prerod, čas, keď by sa na dvere triedy mohol vyvesiť nápis "Pre prestavbu zatvorené". A v tomto období transformácie a teda aj chaosu bolo však potrebné viesť posádku k orientácii vo vesmíre poznatkov, dať im možnosť trénovať svaly samostatného myslenia a súčasne vnímať sa ako jeden tím, kde záleží na práci každé námorníka.

Z domovského prístavu vyplávali deti rovno na oceán fyziky, kde pozorovali kameru obscuru, hľadali možnosti využitia páky a kladkostroja, pozorovali siločiaru magnetického poľa, vyvodzovali zákony odrazu v zrkadle a závislosti výšky tónov ladičiek od ich veľkosti. Na dohľad mali kontinent slovenčiny, kde pozorovali javy od

vývoja jazyka, lexiky, bohatosti a rozmanitosti práce so slovnou zásobou, cez utvrdzovanie gramatických pravidiel, systematizáciu jednotlivých slovných druhov. Súčasťou dní na palube bolo upriamenie pozornosti na prežívanie seba i okolitého sveta, nezabúdajúc na renesančné obdobie. Siedmaci spoznali tri veľké príbehy: Johanka z Arcu, Galileo Galilei, Denník strokotanca a stretli ďalšieho moreplavca - Grófa Mórica Augusta Beňovského. Na Myse dobrej matematiky spravili ďalšie kroky k abstraktnému mysleniu - objavovali zákonitosti záporných čísel a spoznávali ich vo svete ekonomiky, získanú zručnosť neskôr využili v algebre, zaviedli premennú a neznámu. Algebraické témy zavŕšili písomným odmocňovaním. V geometrii rýsovali rôzne trojuholníky či n-uholníky, používali Thálesovu vetu. Naučili sa vypočítať plochu rôznych geometrických útvarov, spoznali Pytagorovu vetu. Venovali sa rovniciam, tie sa naučili nielen riešiť, ale i zostavovať na základe slovného zadania, čím vytvárali rovnice o jednej alebo dvoch neznámych. Potom sa loď dostala do nových vôd biologického oceánu, kde sa posádka, aj kvôli starostiam o svoje zdravie, zoznámila s dýchacou, tráviacou a vylučovacou sústavou a oboznámila sa s témami zdravej výživy, s civilizačnými chorobami, s návykovými látkami. V blízkosti dejepisného kontinentu sa zastavila načerpať inšpiráciu v životoch jej predchodcov z obdobia renesancie, kde nebola núdza o objavné cesty a dôkazy zmeny v myslení ľudí. Posádka spoznala osobnosti vôle- moreplavcov, osobnosti citu – umelcov, osobnosti myslenia – astronómov, filozofov, kňazov a pedagógov. Pri vplávaní do oceánu chémie sa členovia výpravy zoznámili s formami horenia a vlastnosťami ohňa a učili sa tak rozvíjať svoje pozorovacie schopnosti. Naučili sa, ako vzniká v prírode vápenec a ako sa technologicky spracúva. Spoznávali v rôznych obmenách kyslosť a zásaditosť látok. Po oboplávaní kontinentu Ameriky sa naučili vyrobiť stredovekú mapu - portolán. Spoznali charakteristické prírodné, politické a kultúrne črty Severnej a Južnej Ameriky a Afriky. Učili sa orientovať v teréne a spoznávať súhvezdia na nočnej oblohe.

Počas cesty sa loď zastavila v niekoľkých prístavoch, kde sa posádka vydala do vnútrozemia na prieskum. Takto jej členovia preskúmali oblasti - bratislavskú filharmóniu, spaľovňu odpadov, jablkový sad dodávateľa ovocia na palubu - Dobré jablká v Dunajskej Lužnej. Našli tam tiež samoobslužnú jedáleň, vodárenské múzeum, domov pre sociálne vylúčených, planetárium či splavovali vnútrozemskú rieku Malý dunaj alebo ich domorodci učili ako vyrábať šumivé bomby do kúpeľa či správne sa starať o stromy.

Samozrejme bol na palube aj čas na oslavy, kde si posádka zaspievala pieseň skupiny z rodnej vlasti Loď do neznáma, na Vianočnú besiedku si vyrobili námorníci sviečky, háčkované taštičky, medovníky či Betlehemy na okná. Na Michalskej slávnosti nacvičili program s menšou loďou druhého ročníka, ktorú stretli na ceste. Na Veľkonočnej besiedke si zase pripravili pre ostatné posádky živé súsošie s témou poslednej večere od Leonarda da Vinci. Tiež si pre členov v domovskom prístave - rodičov nacvičili divadlo v angličtine - koledu od Charlesa Dickensa a tiež anglicky životopisy slávnych renesančných osobností, ktoré stretli na ceste. Na dohľad od

domovského prístavu ich čakali posledné dni na tzv. škole v prírode, kde nebola núdza o búrlivé skúšky osudu a vytrvali len tí najlepší či najšťastnejší.

Na rozdiel od ich predchodcu, Fernanda Magalhaeša, ktorého posádka síce oboplávala celý svet, ale vrátil sa len jej zlomok, sa tejto posádke podarilo doraziť do cieľa v plnom počte a pripravila pre rodičov pohostenie na poslednom rodičovskom spolu s galériou prác z celej plavby.

Osud známej výpravy okolo sveta Fernanda Magalhaeša sa im však úplne nevyhol a kapitán po doplávaní do cieľa oznámil posádke, že ďalej sa s ňou už plaviť nebude a predal velenie lode 1. dôstojníkovi.

ÔSMA TRIEDA

Triedny učiteľ: Pavel Hanuštiak

Začiatok roka bol pre ôsmu triedu spojený s veľkou udalosťou. Hneď tretí týždeň školy sme si mali vyskúšať týždeň života na mori, na plachtenci. Autobus nás previezol do Talianska, do prístavného mestečka Piombino, kde sme sa veľkou prepravnou loďou preplavili na ostrov Elba. Tam nás čakala prvá z mnohých zaťažkávacích skúšok, ktoré sme museli prekonať. Vlastné batožiny a obrovské ťažké tašky s jedlom a pitím sme ručne niesli asi pol kilometra cez prístav k lodiam, ktoré mali byť na týždeň našim domovom. Tam sme sa s nimi zoznámili, volali sa Antina a Vanessa a naše vzrušenie sa stupňovalo a zároveň naše skúšky pokračovali ďalej. Ako preniesť batožinu a tašky na loď cez užučký mostík spájajúci loď s pevninou? Chybný krok znamená spadnúť do vody. Ťažko by sme si vedeli vtedy predstaviť, že o týždeň pri návrate budeme cez tento mostík behať ako veвериčky. Ako sme sa tak dívali na lode, vnútri každého vystávala otázka: kamže sa to máme všetci i s vecami pomestiť? Nakoniec sme sa zmestili. Využitý bol každý kútik, každé miestečko. A začala plavba, týždeň, ktorý sa navlas podobal vlnám, po ktorých sme sa plavili – raz sme boli hore a potom zasa dole. Fantastické zážitky striedali hrozné a potom zasa naopak. Plavili sme sa v dažďovej pľušti, do nitky premočení, kľčovito sa držiac lode. Vychutnávali sme si slnko a vynikajúcu zmrzlinu. Varili sme v lodi na hojdajúcom sa šporáku a umývali riady morskou vodou. Pozorovali sme nádhernú nočnú oblohu posiatu tisíckami hviezd a spoznávali jednotlivé súhvezdia. Preconovali sme na rozbúrenom mori a takmer všetci sme dostali morskú chorobu, viacerí z nás vracali. Potápali sme sa a pozorovali krásne húfy rýb plaviace sa okolo nás. Umývali sme loď každý deň, učili sa napínať, skladať a prehadzovať plachty, kormidlovať a obsluhovať nie celkom jednoduché miniatúrne

toalety. Mali sme čas aj na pláž, kúpanie a hranie volejbalu. Naučili sme sa viazať uzly a dávať si pozor na hlavu aj na nohy. Návrat domov bol horkosladký. Zasa sme si vedeli vážiť predtým samozrejmé výdobytky civilizácie, ale bolo nám aj veľmi clivo za loďami a morom. V každom prípade to bola škola v prírode, na ktorú nikdy nezabudneme.

Ako po minulé roky, aj tohto roku sme sa odhodlali ponúknuť našu pomoc v domove sociálnych služieb. Bola to opäť veľmi cenná životná skúsenosť. Niektorí ôsmaci sa venovali starším ľuďom, pomáhali im s výrobkami, komunikovali s nimi a odvážnejší aj pomohli sa im najesť. Iní zasa pomáhali ľuďom s telesným postihnutím a robili spoločnú prácu ako skladanie poličiek a upratovanie knižnice.

Na jar nás ešte čakal lyžiarsky výcvik. Dost' zvláštne bolo, keď sme v Bratislave nastupovali do autobusu a okolo nás všade už kvitli stromy a bolo asi 20 stupňov. Namiesto lyžovania sme už plánovali túry a náhradný program. Nakoniec sneh bol, aj keď len na zjazdovke. Prinieslo to ale tú výhodu, že sme mali zjazdovku prakticky sami pre seba. Väčšina žiakov vedela výborne lyžovať už predtým a tak si to mohli naplno užiť. Po večeroch sme si utužovali kolektív rôznymi hrami, alebo sme boli na plavárni.

Ku koncu roka čakala ôsmakov ešte jedna výzva: zorganizovanie Jánskej slávnosti pre nižší stupeň. Najprv museli všetko naplánovať, potom pripraviť a nakoniec vykonať. Nie všetko sa podarilo tak, ako bolo pripravené, ale bola to cenná skúsenosť do života a mnoho detí z nižších ročníkov mali svoju zábavu.

Čo sa týka učiva, bol to pre nich náročný rok. Všetky nároky mimoriadne stúpili. Našťastie drvivá väčšina ôsmakov si napriek tomu dokázala udržať pozitívny prístup ku škole a svojim povinnostiam. Takisto trieda si prešla určitými sociálnymi krízami, ale nakoniec to dopadlo ako sa hovorí: koniec dobrý, všetko dobré.

Takisto ja ako triedny učiteľom sa s touto triedou lúčim a ďakujem im za všetky krásne a ľudské zážitky, ktoré som smel s nimi zažiť. Ich ľudský potenciál je obrovský a držím im veľmi palce, aby ho v živote využili naplno.

DEVIATA TRIEDA

Triedna učiteľka: Zuzana Bugárová

Aj tento rok prišiel pre našich deviatakov čas zúčtovania a zavŕšenia dôležitej kapitoly v ich živote.

Všetci vedeli čo ich čaká a že to nebude ľahké. Svoje možnosti a vlastné sily mali príležitosť spoznať naozaj zo všetkých strán.

Po úvodnej matematike s novým pánom učiteľom začal v októbri týždeň prezentácií individuálnych projektov. Táto zmena termínu na úvod školského roku bola prvýkrát a zdá sa, že to bo dobrý krok. Žiaci boli koncentrovanejší na svoje témy a väčšina z nich pripravila skutočne hodnotné prezentácie, ktoré obsahovali nielen knižnú podobu, ale aj umeleckú a praktickú časť. A tak mohli diváci ochutnať zákusky, med, ručne robené čokoládové pralinky, bylinkové produkty, uvidieť výstavu obrazov, či si vypočuť hru na husle a violončelo. Latka bola nastavená vysoko a tak ako mnohí zažiarili, iní zas pocítili svoje slabiny. A aj o tom sú individuálne projekty, pri ktorých už žiaci so svojou témou stoja skutočne sami za seba. Bol to skvelý trénažér na všetko ostatné, čo ich ešte čaká.

Obhájiť známky na polročnom vysvedčení, zdá sa, nebolo v niektorých prípadoch prioritou. Ale aj naopak, mnohí žiaci začali veľmi tvrdo pracovať. Vidina vysnívanej

strednej školy zmobilizovala ich vôľu, chuť a silu k prekonaniu seba samého. Tento zážitok spolu so záujmom o svet, hľadanie ideálov, rozvoju myslením a tvorbe vlastných zrelších názorov pokladám za kľúčové výsledky pôsobenia na našich absolventov.

V druhom polroku udalosti nabrali rýchly spád. Po februárových prijímacích skúškach na talentové odbory nasledovalo Testovanie 9 a prijímačky na ostatné SŠ. Bolo to turbulentné obdobie plné očakávaní, radosti, osobných výhier, ale aj sklamaní a prekvapení rôzneho charakteru. Bilancia v číslach je nasledovná. V T9 boli naši žiaci opäť značne nad celoslovenským priemerom. V matematike o 13% a v slovenčine o 6,8%. Všetci sa nakoniec dostali aj na zvolené stredné školy. Takmer polovicu žiakov (10) prijali na gymnáziá (z toho štyroch na bilingválne odbory a jeden žiak na Waldorfské lýceum v Prahe). Štyria pôjdu na školy s umeleckým zameraním. Osem žiakov na rôzne odborné školy (chemická, pedagogická, obchodná, strojnica, hotelová, športová...). To, čo všetko je za týmto konštatovaním vedia najlepšie samotní žiaci spolu s rodičmi a učiteľmi, ktorí sme ich sprevádzali.

V závere roka prišla odmena a v istom zmysle aj vyvrcholenie a zúročenie všetkého nášho snaženia. Divadelný projekt. Aj keď sme ešte na Vianoce nevedeli čo presne budeme hrať, Shakespearove Skrotenie zlej ženy bola nakoniec skvelá voľba. Veď čo iné, ako táto komédia sadne pre dievčenskú triedu plnú divokých Katarín, či nežných Bianiek. Vysoké nasadenie mnohých strhlo aj ostatných. Po mesiaci intenzívnej a koncentrovanej práce prišla začiatkom júna premiéra v telocvični a dve ďalšie predstavenia v Kultúrnom stredisku na Vajnorskej ulici. Nuž, kto nevidel, neuverí. Množstvo úsilia na nácvikoch, cibrenie dialógov, kostýmy, kulisy, plagát, bulletin a celá organizácia nakoniec priniesli svoje plody v podobe obrovského a oprávneného úspechu. Každým predstavením naši herci získavali väčšiu istotu, sebavedomie a ľahkosť. Užili sme si to všetci a naplno.

Ale to sa už ozaj blížil koniec roka. Ako vždy, nesklamala ani posledná ŠVP, ktorá sa niesla tiež v duchu prekonávania vlastného komfortu. Putovanie a prechody medzi troma tatranskými chatami otvárali prekrásne výhľady. Všetci, ktorí sa zúčastnili tohto pochodu prišli zocelení a spokojní.

Celý rok sme si uvedomovali, že mnohé veci sa pre nás dejú tu v škole už naposledy. Posledné besiedky, posledné Vianoce, posledná obaračka čerešní, posledné dni, hodiny, koncoročná rozlúčka v telocvični a v triede, objatia, želania... Tento rok to bola teda moja trieda, ktorá sa zapísala do zoznamu ďalších absolventov našej školy. Verím, že aj vďaka nášmu úsiliu, láske a pozornosti si všetci raz nájdu v živote svoje miesto.

